

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

SPRENDIMAS

2026 m. rugsėjo 21 d. Nr. 3R-1670 (2.13-1.E)

Vilnius

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) 2026-02-02 gavo [DUOMENYS NESKELBTINI] (toliau – Pareiškėjas) 2026-01-31 skundą (Inspekcijos reg. Nr. 1R-826 (2.13 Mr)) (toliau – Skundas) dėl [DUOMENYS NESKELBTINI] (toliau – Skundžiamas asmuo) veiksmų.

Skunde nurodoma, kad Pareiškėjas yra nepilnamečio paciento tėvas ir įstatyminis atstovas. 2026-01-22 kreipdamasis į Skundžiamą asmenį pateikė prašymą ir vaiko gimimo liudijimo kopiją ADOC formatu, t. y. dokumentai buvo pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu. Skundžiamo asmens atsakyme Nr. IS-130/26 nurodyta, kad išsamus atsakymas galės būti pateiktas tik tuomet, kai Pareiškėjo prašymas atitiks teisės aktų reikalavimus. Atsakyme taip pat konstatuota, kad Pareiškėjas nepateikė kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytos asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopijos. Pareiškėjas buvo informuotas, kad dėl šios priežasties jo skundas nebus nagrinėjamas tol, kol nebus pašalinti nurodyti trūkumai. Pareiškėjo teigimu, Skundžiamam asmeniui jis pateikė visus jo tapatybei nustatyti reikalingus duomenis, t. y. kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytą prašymą ir vaiko gimimo liudijimo kopiją. Pareiškėjas mano, kad Skundžiamo asmens reikalavimas papildomai pateikti kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytą asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją yra neaiškus, perteklinis, neproporcingas ir nebūtinas. Atsižvelgdamas į tai, Pareiškėjas prašo Inspekcijos įvertinti, ar toks Skundžiamo asmens reikalavimas yra teisėtas. Kartu su Skundu Pareiškėjas Inspekcijai pateikė savo 2026-01-22 kreipimosi į Skundžiamą asmenį ir 2026-01-28 iš Skundžiamo asmens gauto atsakymo Nr. IS-130/26 (2.24. Mr) kopijas.

Inspekcija, pagal savo kompetenciją išnagrinėjusi Pareiškėjo Skundą,

n u s t a t ė:

Inspekcija raštu Nr. 2R-2727 (2.13) kreipėsi į Skundžiamą asmenį nurodydama pateikti informaciją įgyvendinant atskaitomybės principą. Skundžiamas asmuo 2026-05-21 Inspekcijai pateikė atsakymą Nr. IS-779/26(2.16) (Inspekcijos reg. Nr. 1R-4053 (2.13 Mr)) (toliau – Atsakymas).

Atsakyme nurodoma, kad Pareiškėjas į Skundžiamą asmenį kreipėsi tris kartus. Pirmą kartą Pareiškėjas kreipėsi 2025-12-22 dėl vaikai nesuteiktos skubiosios medicinos pagalbos ir dėl to patirtų išlaidų. Pareiškėjui buvo atsakyta, kad kreipimasis yra susijęs su specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymu, todėl išsamus atsakymas dėl skunde nurodytų aplinkybių galės būti pateiktas tik tuo atveju, jei skundas atitiks teisės aktų nustatytus reikalavimus. Pareiškėjui buvo paaiškinta, kad reikalavimų paciento skundui ir dokumentams, teikiamiems su skundu, aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. V-36 „Dėl Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo įgyvendinimo“ (toliau – Aprašas) 3.1 papunktyje nustatyta pareiga kartu su skundu pateikti skundą teikiančio asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją. Jeigu kreipiasi ne pats pacientas, o jo atstovas, taip pat turi būti pateikta atstovavimo pagrindą patvirtinančio dokumento kopija. Pareiškėjui papildomai paaiškinta, kad kartu su skundu teikiamų dokumentų kopijos turi būti patvirtintos notaro, konsulinio pareigūno arba seniūno. Jeigu skundą

teikiančiam asmeniui atstovauja advokatas, dokumentų kopijas gali patvirtinti advokatas. Dokumentai taip pat gali būti pateikti elektroninių ryšių priemonėmis, pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu, arba pateikti kitomis elektroninių ryšių priemonėmis, leidžiančiomis nustatyti skundą teikiančio asmens tapatybę ir užtikrinti teksto vientisumą bei nepakeičiamumą. Antrą kartą Pareiškėjas į Skundžiamą asmenį kreipėsi 2026-01-06 elektroniniu laišku, tačiau juo pirminio skundo trūkumai nebuvo pašalinti. 2026-01-08 Skundžiamas asmuo pateikė Pareiškėjui atsakymą, kuriame pakartotinai paaiškino nustatytą skundo pateikimo tvarką. Trečią kartą Pareiškėjas į Skundžiamą asmenį kreipėsi 2026-01-08, prašydamas nurodyti konkrečias teisės aktų nuostatas ir paaiškinti, kodėl pagal jas reikalaujama pateikti dokumentų kopijas, kai asmuo kreipimąsi pasirašo kvalifikuotu elektroniniu parašu. 2026-01-22 Skundžiamas asmuo pateikė Pareiškėjui atsakymą, kuriame pakartotinai informavo apie teisės aktuose nustatytus skundo pateikimo reikalavimus. Papildomai Skundžiamas asmuo nurodė, kad kreipėsi į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministeriją (toliau – Ministerija) dėl Apraše keliamų reikalavimų skundo pateikimui išaiškinimo. Skundžiamas asmuo Inspekcijai pateikė Ministerijos atsakymą Nr. 10-1298, kuriame nurodoma, jog pacientas, teikdamas skundą dėl sveikatos priežiūros paslaugų, turi pridėti savo asmens tapatybės dokumento kopiją. Jei skundą teikia paciento atstovas (pvz., vaiko tėvai), reikia pateikti ir atstovo asmens tapatybės dokumento kopiją, ir vaiko gimimo liudijimo kopiją. Vienintelė išimtis, kai asmens dokumento kopijos nereikia, yra skundo pateikimas tiesiogiai atvykus į gydymo įstaigą. Jeigu skundas teikiamas nuotoliniu būdu (paštu, kurjeriu, el. paštu ar kitomis elektroninėmis priemonėmis), visi privalomų dokumentų kopijų nuorašai turi būti tinkamai patvirtinti: notaro, konsulinio pareigūno, seniūno, advokato arba pateikti su kvalifikuotu elektroniniu parašu ar kitomis tapatybę ir dokumento vientisumą užtikrinančiomis elektroninėmis priemonėmis. Atsakyme pažymima, jog Skundžiamo asmens vykdoma veikla yra tiesiogiai susijusi su specialių kategorijų asmens duomenų (informacijos apie asmens sveikatą) tvarkymu, todėl Skundžiamam asmeniui taikytini aukštesni rūpestingumo, konfidencialumo ir asmens identifikavimo standartai. Skundžiamas asmuo, kaip gydymo įstaiga, tvarkydama konfidencialius pacientų duomenis, privalo griežtai ir be išimčių laikytis asmens duomenų apsaugą bei sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų.

Asmens duomenų tvarkymą reglamentuoja BDAR¹ ir ADTAJ². Pagal šiuos teisės aktus asmens duomenų tvarkymas laikomas teisėtu tik jei jis atitinka BDAR 5 straipsnyje nustatytus su asmens duomenų tvarkymu susijusius principus bei yra pagrįstas bent viena iš BDAR 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygų.

BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punkte nustatyta, kad asmens duomenų tvarkymas yra teisėtas, jeigu tvarkyti duomenis būtina, kad būtų įvykdyta duomenų valdytojui taikoma teisinė prievolė.

BDAR 6 straipsnio 3 dalyje reglamentuota, jog šio straipsnio 1 dalies c ir e punktuose nurodytas duomenų tvarkymo pagrindas nustatomas: a) Europos Sąjungos teisėje; arba b) duomenų valdytojui taikomoje valstybės narės teisėje. Taip pat BDAR preambulės 41 punkte paaiškinta, kad kai šiame reglamente nurodomas teisinis pagrindas arba teisėkūros priemonė, tai nebūtinai reiškia, kad parlamentas turi priimti teisėkūros procedūra priimamą aktą, nedarant poveikio reikalavimams, taikomiems pagal atitinkamos valstybės narės konstitucinę tvarką, vadinasi asmens duomenų tvarkymo pagrindai nacionalinėje teisėje gali būti įtvirtinti ne tik įstatymuose, bet ir poįstatyminiuose teisės aktuose, tačiau juose nustatytas teisinis reglamentavimas turi būti aiškus ir tikslus.

Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje numatyta, jog skundai gali būti pateikiami tiesiogiai (atvykus į asmens sveikatos priežiūros įstaigą), per atstumą (registruotu paštu, per kurjerį, siunčiami elektroniniu paštu, kitomis elektroninio ryšio priemonėmis, užtikrinančiomis galimybę nustatyti skundą teikiančio asmens tapatybę). Skunde turi būti nurodytos paciento teisės, kurias, jo manymu, asmens sveikatos priežiūros įstaiga pažeidė, tai pagrindžiančios aplinkybės ir paciento reikalavimai pašalinti jo teisių pažeidimą. Prie skundo turi būti

¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR).

² Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas (toliau – ADTAJ).

pridedami dokumentai (jeigu pacientas juos turi), patvirtinantys skunde nurodytas aplinkybes ir pagrindžiantys skunde nurodytus reikalavimus. Jeigu skundą pateikia paciento atstovas, prie jo taip pat pridedamas atstovavimą liudijantis dokumentas. Išsamius skundui ir dokumentams, teikiamiems su skundu, keliamus reikalavimus nustato sveikatos apsaugos ministras.

Aprašo 3 punkte nurodyti dokumentai, kuriuos teikiant skundą privalo pateikti pacientas arba jo atstovas: (3.1) skundą teikiančio asmens asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija; (3.2) jeigu skundą pateikia paciento atstovas, – atstovavimą liudijantis dokumentas (įgaliojimas ir įgalioto asmens asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija, sutarties su advokatu dėl teisinių paslaugų kopija ar šios sutarties išrašas, kuriame nurodyti Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo 49 straipsnio 2 dalyje nurodyti duomenys, ir advokato pažymėjimas, jei prašymą teikia vaiko tėvai, – vaiko gimimo liudijimo, jei prašymą teikia globėjas ar rūpintojas, – jo asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija ir teismo sprendimo dėl globos ar rūpybos nustatymo kopija). Atstovo asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopijos pateikti nereikia, kai skundas teikiamas tiesiogiai (atvykus į asmens sveikatos priežiūros įstaigą).

Aprašo 4 punkte numatyta, kad jei skundas teikiamas per atstumą (registruotu paštu, per kurjerį, siunčiami elektroniniu paštu, kitomis elektroninio ryšio priemonėmis, užtikrinančiomis galimybę nustatyti skundą teikiančio asmens tapatybę), pateikiamos reikalavimų paciento skundui ir dokumentams, teikiamiems su skundu, aprašo 3 punkte nurodytų dokumentų kopijos ar išrašai, kurie turi būti patvirtinti notaro, konsulinio pareigūno arba seniūno, arba, jei prašymą teikiančiam asmeniui atstovauja advokatas, – advokato, arba pateikti elektroninių ryšių priemonėmis pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu, arba pateikti elektroninių ryšių priemonėmis, užtikrinančiomis galimybę nustatyti prašymą teikiančio asmens tapatybę ir teksto vientisumą ir nepakeičiamumą.

Pareiškėjas Skunde nurodė, kad Skundžiamo asmens reikalavimas papildomai pateikti kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytą jo asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją yra perteklinis. Pareiškėjo teigimu, savo tapatybę jis jau patvirtino Skundžiamam asmeniui pateikdamas kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytą skundą ir kitą dokumentą, t. y. vaiko gimimo liudijimą. Skundžiamas asmuo savo reikalavimą pateikti asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją grindė Aprašo 3 ir 4 punktuose nustatytais reikalavimais.

Įvertinusi Pareiškėjo ir Skundžiamo asmens pateiktus duomenis, Aprašo nuostatas ir Ministerijos išaiškinimą, Inspekcija pažymi, kad Aprašo 3.1 ir 3.2 papunkčiuose nustatyta pareiga pateikti asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją nepaisant to, kad prašymas yra pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu, ir Skundžiamas asmuo, Pareiškėjui nurodydamas pateikti šią kopiją, laikėsi teisės aktų reikalavimų.

Atsižvelgdama į nustatytas aplinkybes ir į Aprašo nuostatas, Inspekcija daro išvadą, kad Skundžiamo asmens reikalavimas pateikti asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją atitinka Aprašo nuostatas (BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punktas). Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjo Skundas atmetamas.

Papildomai pažymėtina, jog BDAR 57 straipsnio 1 dalies c punkte nustatyta, jog priežiūros institucija, laikydamosi valstybės narės teisės, pataria nacionaliniam parlamentui, vyriausybei ir kitoms institucijoms bei įstaigoms teisėkūros ir administracinių priemonių, susijusių su fizinių asmenų teisių ir laisvių apsauga tvarkant duomenis, klausimais. BDAR 58 straipsnio 3 dalies b punkte nustatyta, jog priežiūros institucija turi įgaliojimą savo iniciatyva arba gavus prašymą teikti nuomos nacionaliniam parlamentui, valstybės narės vyriausybei, arba, vadovaujantis valstybės narės teise, kitoms institucijoms ir įstaigoms, taip pat visuomenei, visais su asmens duomenų apsauga susijusiais klausimais.

Įvertinus Aprašo nuostatas spręstina, jog asmens tapatybės dokumento kopijos reikalavimas tuo atveju, kai asmuo savo prašymą pateikia elektroninio ryšio priemonėmis, užtikrinančiomis galimybę nustatyti prašymą teikiančio asmens tapatybę, yra perteklinis ir sudaro prielaidas pažeisti BDAR 5 straipsnio 1 dalies c punkte numatytą duomenų kiekio mažinimo principą, kuris nustato, kad asmens duomenys turi būti adekvatūs, tinkami ir tik tokie, kurių reikia siekiant tikslų, dėl kurių jie tvarkomi.

Atsižvelgiant į tai, Inspekcija, išnagrinėjusi kito asmens skundą, 2026-01-19 raštu Nr. 2R-253 (2.13 Mr) kreipėsi į Ministeriją su siūlymu svarstyti Aprašo nuostatų pakeitimą, suderinant jas su BDAR nuostatomis, ir 2026-02-06 gautas Ministerijos atsakymas, kuriame nurodyta, jog Ministerija sutinka su Inspekcijos pozicija, kad asmens tapatybės dokumento kopijos reikalavimas tuo atveju, kai asmuo savo prašymą pateikia elektroninio ryšio priemonėmis, užtikrinančiomis galimybę nustatyti prašymą teikiančio asmens tapatybę, yra perteklinis, todėl planuoja pakeisti atitinkamas Aprašo nuostatas.

Atsižvelgdama į šiame sprendime pateiktą informaciją ir vadovaudamasi ADTAJ 31 straipsnio 1 dalies 2 punktu,

n u s p r e n d ž i a:

1. Pareiškėjo Skundą atmesti.
2. Apie priimtą sprendimą informuoti Pareiškėją ir Skundžiamą asmenį.

Šis sprendimas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui (adresas: Žygimantų g. 2, Vilnius).

Direktoriaus pavaduotoja,
pavadojanti direktorių

Danguolė Morkūnienė